2024/2105

1.8.2024.

KOMISIJAS REGULA (ES) 2024/2105

(2024. gada 31. jūlijs)

par atteikumu piešķirt atļauju veselīguma norādei uz pārtikas produktiem, kura neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem ([1]) un jo īpaši tās 18. panta 5. punktu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1924/2006 veselīguma norādes uz pārtikas produktiem ir aizliegtas, ja vien Komisija tās nav atļāvusi saskaņā ar minēto regulu un ja vien tās nav iekļautas Savienības atļauto norāžu sarakstā.

(2) Regulas (EK) Nr. 1924/2006 18. pants noteic arī to, ka pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem pieteikumi uz veselīguma norāžu atļaušanu jāiesniedz dalībvalsts kompetentajai iestādei. Derīgos pieteikumus valsts kompetentā iestāde pārsūta Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei zinātniskā novērtējuma sagatavošanai, kā arī Komisijai un pārējām dalībvalstīm informācijai.

(3) Iestādei atzinums par attiecīgo veselīguma norādi jāsniedz piecu mēnešu laikā.

(4) Komisija, ņemot vērā Iestādes sniegto atzinumu, lemj par veselīguma norādes atļaušanu. Tomēr saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 17. pantu Komisijai šajā sakarā ir jāņem vērā arī visi pārējie likumīgie faktori, kas attiecas uz šo jautājumu.

(5) Pēc tam, kad uzņēmums *BENEO GmbH* saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 18. panta 1. punktu iesniedza pieteikumu par veselības norādi 13. panta 5. punkta nozīmē, Iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi attiecībā uz izomaltulozi un to, ka tā veicina normālu enerģijas ieguves vielmaiņu (jautājums Nr. EFSA-Q-2021-00073). Pieteikuma iesniedzējs ierosināja norādi formulēt šādi: "Tādas pārtikas/dzērienu patēriņš, kas satur citus cukurus aizstājošu izomaltulozi (*Palatinose*™), normālu enerģijas ieguves vielmaiņu veicina ar lēnāku hidrolīzi." Pēc Iestādes pieprasījuma, kura uzskata, ka glikēmisko ogļhidrātu (arī izomaltulozes) ietekme uz enerģijas ieguves vielmaiņu nav atkarīga no glikozi producējošās hidrolīzes ātruma, ar pieteikuma iesniedzēja piekrišanu zinātniskais novērtējums iztirzāja tikai to, ka izomaltuloze kā glikozes avots veicina normālu enerģijas ieguves vielmaiņu. Mērķgrupa ir plaša sabiedrība.

(6) Iestāde 2021. gada 15. septembrī par minēto veselīguma norādi pieņēma zinātnisko atzinumu ([2]), kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka pastāv cēloņsakarība starp izomaltulozes patēriņu un to, ka tā veicina normālu enerģijas ieguves vielmaiņu. Tomēr, tā kā enerģijas ieguves vielmaiņu ietekmē ne tikai izomaltuloze, bet gan visi enerģiju saturošie makroelementi (t. i., ogļhidrāti, proteīni un lipīdi), kas organismu nodrošina ar metabolizējamu enerģiju, un tā kā jebkurš šo makroelementu daudzums veicinātu postulēto iedarbību, Iestāde nevarēja izvirzīt šīs norādes izmantošanas nosacījumus.

([1]) OV L 404, 30.12.2006., 9. lpp.
([2]) *EFSA Journal* 2021;19(10):6849.

(7) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 6. panta 1. punktu un 13. panta 1. punktu veselīguma norādes jāpamato ar vispāratzītiem zinātniskiem pierādījumiem. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1924/2006 veselīguma norādēm jābūt arī patiesām, skaidrām, uzticamām un tām patērētājam jānoder veselīga uztura izvēlē. Šajā sakarā arī 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka veselīguma norādi var izmantot tikai tad, ja var sagaidīt, ka vidusmēra patērētājs izprot norādē minēto labvēlīgo iedarbību. Ja veselīguma norādes neatbilst citām vispārējām un īpašajām Regulas (EK) Nr. 1924/2006 prasībām, atļaujas piešķiršanu var likumīgi atlikt pat tad, ja iestādes zinātniskais novērtējums ir bijis labvēlīgs. Nebūtu jāizmanto veselīguma norādes, kas neatbilst vispāratzītiem uztura un veselības principiem. Šajā konkrētajā gadījumā minētās veselīguma norādes izmantošana patērētājiem sniegtu pretrunīgu un mulsinošu vēstījumu. Izomaltuloze ir disaharīds, kas sastāv no vienas glikozes un vienas fruktozes molekulas, un tāpēc šāda veselīguma norāde rosinātu patērēt cukurus, par kuriem valstu un starptautiskās iestādes, pamatojoties uz vispārpieņemtiem zinātniskiem ieteikumiem, patērētāju informē, ka to patēriņš būtu jāsamazina.

(8) Tāpēc iepriekš aprakstītā veselīguma norāde neatbilst Regulas (EK) Nr. 1924/2006 3. panta otrās daļas a) apakšpunktam, kas noteic, ka uzturvērtības un veselības norādes nedrīkstētu būt pārprotamas vai maldinošas. Turklāt pat tad, ja attiecīgo veselīguma norādi atļautu izmantot tikai saskaņā ar īpašiem izmantošanas nosacījumiem un/vai pievienojot papildu paziņojumus vai brīdinājumus, tas tomēr nemazinātu patērētājam radītās neskaidrības, un tāpēc šo norādi nebūtu jāatļauj iekļaut Savienības atļauto veselīguma norāžu sarakstā. Minētais secinājums saskan arī ar Komisijas Regulu (ES) 2015/8 ([3]), kurā ietverts tāds pats konstatējums par glikozi un enerģijas ieguves vielmaiņas veicināšanu.

(9) Pieņemot šo regulu, tika ņemti vērā pieteikuma iesniedzēja komentāri, kurus Komisija saņēma saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 16. panta 6. punktu.

(10) 2022. gada 11. jūlijā darba grupas sanāksmē par uzturvērtības un veselīguma norādēm notika apspriešanās ar dalībvalstīm.

(11) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Šīs regulas pielikumā doto veselīguma norādi neiekļauj Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktā paredzētajā Savienības atļauto norāžu sarakstā.

([3]) Komisijas Regula (ES) 2015/8 (2015. gada 6. janvāris) par atteikumu piešķirt atļauju tādām konkrētām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību (OV L 3, 7.1.2015., 6. lpp.).

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2024. gada 31. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

NORAIDĪTĀ VESELĪGUMA NORĀDE

Pieteikums – relevantie Regulas (EK) Nr. 1924/2006 noteikumi	Uzturviela, viela, pārtikas produkts vai pārtikas produktu kategorija	Norāde	Atsauce uz *EFSA* atzinumu
Veselīguma norāde saskaņā ar 13. panta 5. punktu, kura pamatota ar jaunākajām zinātniskajām atziņām un/vai ietver prasību pēc īpašniekdatu aizsardzības	Izomaltuloze	Izomaltuloze veicina normālu enerģijas ieguves vielmaiņu	Q-2021-00073